

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

«ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВЕ МИСТЕЦТВО»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітня програма Середня освіта «Образотворче мистецтво»
Спеціальність 014 «Середня освіта»
Спеціалізація: 014.12 «Образотворче мистецтво»
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 3
від «1» грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Декоративно-ужиткове мистецтво
Викладач (-і)	Тимків Богдан Михайлович
Контактний телефон Викладача	+380500500951
E-mail викладача	bohdan.tymkiv@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн /онлайн
Обсяг освітнього компонента	6 кредитів ЄКТС, 180 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Зміст освітнього компоненту «Декоративно-ужиткове мистецтво» забезпечується освітньою програмою підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014. 12 - Середня освіта (Образотворче мистецтво) і направлений на формування виконавських навиків і умінь для виготовлення художніх виробів на основі знань з декоративно-ужиткового мистецтва та проектної діяльності. Основна частина курсу – це практичні заняття, спрямовані на виконання студентами завдань з проектування та виготовлення в матеріалі творів декоративно-ужиткового мистецтва в аспекті використання інноваційних підходів. Освітній компонент поєднує сучасні дизайнерські рішення до інтерпретації творів декоративно-ужиткового мистецтва у сучасному формотворчому процесі. Такий напрям є актуальним з огляду на затребуваність на споживчому художньому ринку та буде корисним для студентів в набутті додаткових вмінь та навик практичної діяльності.</p> <p>Дисципліна «Декоративно-ужиткове мистецтво» у навчальному плані належить до циклу дисциплін вільного вибору студента і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його креативних здібностей.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Мета викладання навчальної дисципліни «Декоративно-ужиткове мистецтво» є базова підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного та практичного застосування знань з ужиткового мистецтва, знайомство з закономірностями та видами мистецьких форм, а також методика послідовного їх вивчення.</p> <p>Цілями даної дисципліни є: забезпечити тісний зв'язок між теоретичними та практичними заняттями студентів, сформувати систему професійних умінь для вирішення завдань педагогічної діяльності майбутнього фахівця. Вивчення навчальної дисципліни</p> <p>«Декоративно-ужиткове мистецтво» виховує у студентів працьовитість, відповідальність до виконання завдань</p> <p>Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні: знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • науково-практичні та практичні основи побудови ужиткових форм; • властивості та основні закономірності побудови ужиткових форм; • види та загальні принципи творчого процесу; <p>вміти :</p>	

застосовувати засоби формоутворення, стилізувати і створювати декоративні вироби в довершеному художньому образі;

- застосовувати сучасні методи викладання декоративно-ужиткового мистецтва як творчої діяльності в навчальних закладах;
- розвивати творчі здібності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь із наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу на рівні базової середньої освіти.

Загальні компетентності.

ЗК 1. Здатність до узагальнень, абстрактного мислення, поєднання аналізу та синтезу для розуміння процесів та явищ в освітній галузі.

ЗК 6. Здатність до критичного аналізу і оцінки сучасних мистецьких та педагогічних явищ, продукування нових ідей в процесі вирішення практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем.

Фахові компетентності

ФК 1. Здатність використовувати інноваційні педагогічні технології навчання в процесі викладання образотворчих дисциплін; застосовувати засоби викладання, методи, прийоми, відповідно меті та змісту навчання образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої і профільної та позашкільної освіти, закладах культури, а також в закладах вищої освіти; здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів та ЗВО з образотворчого мистецтва.

ФК 5. Здатність формувати в учнів і ЗВО уміння користуватися мовою образотворчого мистецтва, виконувати передбачені навчальними програмами завдання.

ФК 6. Здатність використовувати історичний досвід та досягнення сучасної образотворчої освіти у власній педагогічній діяльності.

ФК 8. Здатність до розкриття ідеї та сюжету художнього твору засобами різноманітних мистецьких технік у різних видах та жанрах образотворчого мистецтва.

ФК 9. Здатність до творчості за законами краси, образного сприйняття та аналізу навколишнього; самовдосконалення творчих здібностей, естетичного смаку, естетичних потреб. **ФК 10.** Здатність відображати статичні та динамічні моделі у тримірних композиціях із застосуванням традиційних і нетрадиційних матеріалів, у різноманітних жанрах; здатність до використання практичних навичок гармонійного композиційного розміщення зображення, конструктивної побудови форми у просторі.

ФК 11. Здатність володіти практичними навичками з проектування та технологій виконання творів образотворчого мистецтва, декоративно-прикладного мистецтва та дизайну; здатність використовувати базові навички комп'ютерного проектування та комп'ютерної графіки.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Знання методики викладання образотворчих дисциплін, а також відповідних нормативних актів і документів, що регламентують організацію освітнього процесу у закладах загальної середньої і профільної та позашкільної освіти, закладах культури та закладах вищої освіти.

ПРН 4. Знання основних закономірностей розвитку сучасного українського та зарубіжного образотворчого мистецтва, основних проблем, різних наукових поглядів на його становлення та розвиток, концепції художнього образу в українському та зарубіжному мистецтвознавстві.

ПРН 13. Уміння підбирати систему завдань для контролю і корекції знань учнів, студентів;
здійснювати усний, письмовий та тестовий контроль на заняттях; вести облік результатів контролю знань, умінь та навичок.

ПРН 15. Критичний аналіз та оцінка сучасних мистецьких та педагогічних явищ, продукування нових ідей в процесі вирішення практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем.

ПРН 16. Візуальне та вербальне поширення ціннісних орієнтацій у суспільстві; здійснювати компетентну оцінку подій художнього життя, мистецько-педагогічної діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	6
Практична робота	54
Самостійна робота	120

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	014 «Середня освіта»	1	вибірковий

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість годин		
	лекції	практичн і заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступна лекція. Види декоративно-ужиткового мистецтва	2		10
Тема 2. Художні особливості творів декоративно-ужиткового мистецтва.	2		10
Тема 3. Матеріали та художньо-технологічні особливості виготовлення творів декоративно-ужиткового мистецтва. Безпека життєдіяльності (правила роботи з ручними і механічними інструментами, електрообладнанням тощо)	2		10
Тема 4. Розробка ескізів майбутнього твору на основі певного етнографічного регіону.		6	15
Тема 5. Композиційне вирішення твору декоративно-ужиткового мистецтва.		6	15

Тема 6. Розробка проекту поетапного виконання роботи в матеріалі		8	15
Тема 7. Дотримання поетапності виконання з врахуванням художньо-технологічних особливостей.		12	15
Тема 8. Виконання практичної роботи в матеріалі.		14	15
Тема 9. Оформлення та завершення практичної роботи.		8	15

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	<i>Вид контролю – екзамен, Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 50 балів, Самостійна робота – 20 балів, Екзамен – 30 балів.</i>
Вимоги до письмових робіт	В рамках навчально-виховного процесу, з метою визначення рівня знань, умінь та навичок студентів проводиться контрольна робота за матеріалами лекційного курсу. Екзамен – 30 балів,
	Самостійна робота – 20 балів.
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.
Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №

799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта захищується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Історія декоративного мистецтва України: У 5 т. Т. 5 /голов. ред. Г. Скрипник. НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2016. 546 с. + 266 іл.
2. Історія українського мистецтва у 5 т. Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України. Київ, 2010. Т. 2. 1296 с.
3. Історія українського мистецтва у 5 т. ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України; голов. ред. Г. Скрипник ; ред. т.: Д. Степовик. Київ, 2011.Т. 3 Мистецтво другої половини XVI–XVIII століття. 188 с.
4. Історія декоративного мистецтва України (у 5 т.) Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України. Київ, 2010. Т. 1. 680 с.: 252 с. іл.
5. Порадник майстрам народних промислів: О. В. Кулініч, І. Г. Кондакова. Харків.; Інститут соціальної політики регіону, 2016. 48 с.
6. Никорак О. Гуцульська вишивка. Київ: Родовід, 2010. 210 с.
7. Гнатюк М. В., Грепінняк М. І. Народне мистецтво Гуцульщини і Покуття (кінець XIX – початок XXI ст.): Майстри, школи, музеї. Івано-Франківськ: Вид. ПНУ ім. В. Стефаника, 2010. 326 с.
8. Тимків Б.М. Мистецтво України та діаспори: дерево різьба сакральна й ужиткова. Івано-Франківськ; Нова зоря, 2012. 316 с.
9. Юсипчук Ю. Василь Девдюк – майстер гуцульського різьблення та металірства. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2016. 198 с.
10. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво. Основи образотворчої граматики: навч.-метод. посіб. Ч. І. Івано-Франківськ : Ярина, 2016. 196 с.

Додаткова література:

1. Антонович Є. А. Захарчук Чугай Р. В. Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво: Посібник. Львів. 1992, 270 с.
2. Станкевич М. Автентичність мистецтва. Львів: АФША, 2004. 185 с.
3. Станкевич М.Є. Українське художнє дерево XVI-XX ст. Львів, 2002, 480 с.
4. Никорак О. Українська народна тканина. Львів: АФША, 2004. 583 с.
5. Одрехівський Р. Сакральна різьба по дереву в Галичині XIX – першій половині XX століть. Львів, 2006. 287 с

Викладач: Тимків Богдан Михайлович,
професор, зав кафедри методики викладання
образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну